

UKA 2015/93
18. november 2015
Peter Olsen

Forslag til forespørgselsdebat om folkehøjskoler. Hvordan kan vi politisk være med til at understøtte det fortsatte virke i folkehøjskolebevægelsen? Hvilke politiske tiltag kan være med til at sætte klarere politiske rammer samt fremme ånden i den oprindelige folkehøjskolebevægelse?

(Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit)

Fra Inuit Ataqatigiit har vi følgende bemærkninger til Sara Olsvigs forslag til forespørgselsdebat om folkehøjskolerne.

Først stor tak til Sara Olsvig for dette gode og spændende emne, vi glæder os til at deltage i debatten.

Som bekendt har vi to folkehøjskoler her i landet; den første er Knud Rasmussens Højskole i Sisimiut og den anden Sulisartut Højskoliat i Qaqortoq.

Knud Rasmussens Højskole

Knud Rasmussens Højskole blev taget i brug i 1962 og har fået sit navn efter polarforskeren Knud Rasmussen.

Den blev etablering med henblik på at lære fra sig om vores historie og kultur – vores livsstil. Og mange må vide at den i dag også bliver kaldt for Livets Skole.

I 1977 blev kvindehøjskolen, Arnat Ilinniarfiat, føjet til; den blev til for at være et sted hvor man lærte at sy nationaldragten og andre former for håndværk.

Den har været benyttet som indkvartering om sommeren. I sine tidligere dage var KRH i Sisimiut en velfungerende og godt benyttet højskole; Den har haft elever fra august til december og igen fra januar til maj, og ud over disse perioder har den været benyttet som familie og forældrehøjskole. Sorlak har også været en god bruger af højskolen.

Sulisartut Højskoliat

Sulisartut Højskoliat, Arbejderhøjskolen, blev startet op i 1977 i Qaqortoq. Kort fortalt er den et sted for oplysning, for kurser og et sted hvor man henter sine kræfter, med afsæt i arbejderbevægelsen. Disse to højskoler har haft en meget vigtig rolle i samfundet, og er blevet en del af vores identitet og kultur, og kendetegn for os; med afsæt i medmenneskelighed og med vægt på dette har den været et lærested eller et sted for oplysning!

Oplysning af befolkningen har været deres vigtigste mål – med medmenneskelig har man kørt dem og drevet oplysning.

Et folk som ikke har indsigt i deres egne traditioner, livsstil og kultur er et folk som ikke kan udvikle sig og som er åndeligt fattige.

Og det har disse højskoler sørget for. Udvikling og oplysning.

Men i dag viser billedet os noget helt andet. Desværre kører højskolerne ikke mere som dengang. De har ændret sig markant.

I dag har de en meget anstrengt økonomi, så meget at de bevæger sig væk fra de oprindelige værdier som medmenneskelighed.

Dette er meget ærgerligt, og det er svært at acceptere!

I sin tid var der ingen prøver eller eksaminer på højskolerne. Personlig udvikling, at kunne komme videre i livet og oplysning har været de primære områder for undervisningen.

Der har ikke været nogen ændringer i bevillingernes størrelser i mange år. Det gør, desværre, at højskolerne har måttet ændre på deres form. Man har bevæget sig væk fra den ånd man havde.

For at kunne dække udgifterne har de måttet finde andre områder som de kan tjene penge på, f.eks. at lægge hus til de forberedende uddannelser som indbefatter eksaminer.

Og behovet for indtægter kan være så markant, at de endda har bevæget sig ud i og afprøvet rollen som hotel og indkvarteringssted.

Hvis dette er tilfældet er det meget sørgeligt, ærgerligt og svært acceptabelt. For dette har jo aldrig været formålet med højskolerne.

Kort sagt er vilkårene for højskolerne i dag dårlige og svære at acceptere – vilkårene burde være meget bedre.

Vi burde komme tilbage til deres roller som vigtige og ærefulde folkehøjskoler.

Vi må gendebattere hvad det er for nogen højskoler vil vi have i dag? Hvad vil vi med dem? Hvordan fortsætter vi? Hvilken slags højskoler vil vi have? Hvilken politik skal vi have for højskolerne? M.m.

Bekæmpelse af arbejdsløshed – Oplysning!

Som bekendt vil naalakkersuisut tilføre Piareersarfiit 21 mio. kr. mere end budgetteret for at bekæmpe arbejdsløsheden, så man har forestillet sig at arbejdsløsheden skal bekæmpes via Piareersarfiit.

Piareersarfiits vigtigste rolle er at give de arbejdsløse mulighed for at færdiggøre deres folkeskoleeksamener, så de kan komme videre med en uddannelse.

Men det betyder jo ikke, at alle arbejdsløse har brug for at gå i Piareersarfiit. Det kunne jo være at de havde behov for noget andet.

For disse personer har brug for noget andet. De skal ikke undervises som på en folkeskole, men gennemgå en anden form for undervisning og beskæftigelse.

Og hvis vi skal dreje debatten derhen er det fristende at spørge; hvorfor inkluderer vi ikke disse højskoler i bekæmpelsen af arbejdsløsheden?

Lad os inkludere højskolerne i planerne for arbejdsløshedsbekæmpelsen.

Lyder det ikke som en rigtig god ide at kanalisere noget af bevillingen til Piareersarfiit til højskolerne og til andre projekter såsom Timi Asimi?

Lad os støtte op de personer som har brug for fysisk og psykisk hjælp og bruge højskolerne til dette.

Lad os gendanne højskolerne som de steder hvor man kan få fysisk og psykisk støtte til at komme styrkede videre på. Lad os tage højskoleånden tilbage; Lad os få Livets skole tilbage!

Højskolerne skal ikke gennemføre prøver og eksaminer. Højskolerne skal være frivillige. De skal under frihed danne rammerne for personlig udvikling; med medmenneskelighed som omdrejningspunkt for undervisningen – eller Oplysning.

Vi må arbejde for at disse højskoler må køre videre med oplysning af folket for øje.

Vi er fuldt ud enige i Sara Olsvigs udmelding om, at tiden er kommet til at debattere omkring højskolerne, så de kan komme videre;

Hvad vil vi med højskolerne? Hvad vil vi bruge dem til? Hvordan vil vi komme videre? Vil vi støtte dem? Eller hvad?

Fra Inuit Ataqatigiit er der kun ét svar; Vi skal styrke højskolerne, vække dem og puste nyt liv i dem.

Vi siger tak til Sra Olsvig for dette forslag til forespørgselsdebat og ønsker jer en god debat herfra.

Tak!